

Inhoud

Inleiding

Een buitenruimte om naar te verlangen 9

1

Breng je omstandigheden in kaart

Van lente tot winterrust 14
Analyseer structuren en vormen 15
De kenmerken van de seizoenen 16
Begin met je project – stap voor stap 18

2

Principes en vuistregels

Genius loci – vind de ziel van de plek 26
Windstreken en ligging 28
Zon en schaduw 29
Wind en luwte 32
Windschermen 35
Uitzicht en zichtlijnen 36
Inkijk en nieuwsgierige burens 36
Bestaande begroeiing 38

Shakkei – leen onderdelen van je uitzicht 40
Zien en gezien worden – creëer je veilige plek 42
Harmonieuze compositie 44
Visueel gewicht 47
Sturende lijnen 48
Focuspunten 49
Het contrasteffect 50
Omlijsten en afbakenen 52
Ruimtelijkheid buiten 57
Een verrassingseffect creëren 58
Bewegingspatronen analyseren 60
Vergrotende optische illusies 62
Het principe van de groene muur 63
Uitzicht 64
Zintuiglijkheid toevoegen 66

3

Kleur en vorm buiten

Kleuren kiezen voor buiten 70
Een kleurenschema maken 76
Een vormenschema maken 80
Soorten en stijlen huizen 83

4

Tuinmeubels

Tuinmeubels kiezen 86

Passende afmetingen 88

Korte materiaalguids 92

De eethoek 96

Stoelen 97

Tafel 101

Loungemeubels 104

Banken 106

Fauteuils 108

Salontafels en bijzettafels 110

Bankjes en parkbanken 112

Boombanken 113

Luie stoelen 114

Deckchairs 114

Adirondack 115

Verstelbare tuinstoelen 116

Ligbedden 119

Strandstoelen 123

Hangmatten 124

Hangstoelen 128

Schommelbanken 129

Parasol 130

5

Verlichting

Buitenverlichting 138

Verlichtingsbehoefte 139

Soorten licht 140

Soorten lampen 144

Effecten en plaatsing 146

Versterk de kleuren in de tuin en op de gevel 148

Laat het licht vallen 150

Verlichting bij de voordeur 152

6

Inrichting en decoraties

Potten 156

Voor- en nadelen van verschillende potten 160

Het recept voor potplanten 162

Textiel 164

Zonwering 168

Een stilleven creëren 170

Groeperen en herhalen 172

Water en fontein en 174

Opbergen 176

7

De buitenruimte

- Entree 180
- Paden en paslengte 182
- (Verhoogde) terrassen 184
- Materiaalkeuze 185
- Pergola 198
- Buitenkeuken 201
- Een kas inrichten 204
- Prieel 206
- Vuurplaatsen 208

8

Het balkon

- Een buitenruimte in de lucht 214
- Vloeren, wanden en plafonds 218
- Balkonmeubels 220
- Balkonbakken 222
- Veelvoorkomende uitdagingen op het balkon – en oplossingen 224

9

Woordenlijst en checklist

- Je tuinjargonids 228
- Checklist voor locatieanalyse 233
- Klimaatzones 234

- Bronnen en referenties 236
- Dankwoord van de auteur 239

Een buiten- ruimte om naar te verlangen

Kun je een boek schrijven over 'buiten' zonder de nadruk te leggen op planten en bloemen? Ik wilde het in elk geval proberen. Er zijn al veel goede boeken over de tuin, beplanting en onderhoud. Maar er zijn er niet zoveel over het inrichten van een buitenruimte, dus boeken die duidelijk advies geven over het ontwerpen en inrichten van een veranda, terras of balkon.

Toch bestaan er veel bruikbare ontwerpprincipes, richtlijnen en vuistregels die je daarbij goed kunt gebruiken. Of je nu geïnteresseerd bent in tuinen of gewoon een fijnere buitenruimte wilt.

Ik miste ook altijd een boek met belangrijke kennis over tuinmeubilair. Er is tegenwoordig een enorm aanbod, maar verbazingwekkend weinig informatie om je verder te helpen bij alle keuzemogelijkheden. Ook al gaat het bij het kopen van meubels vaak om grote bedragen.

Daarom besloot ik dit onderwerp vanuit een iets andere invalshoek te benaderen. Ik wilde beginnen waar veel andere boeken eindigen, en ik wilde een handboek schrijven als aanvulling op de bestaande tuinboeken, niet als concurrent. Ik wil meer mensen helpen begrijpen hoe ontwerpers en tuinarchitecten te werk gaan bij het inrichten van de verschillende buitenruimtes.

Je hoeft geen groene vingers te hebben of van tuinieren te houden om het buiten net zo mooi te willen hebben als binnen, maar het kan je enorm helpen als je begrijpt hoe tuinprofessionals denken en op welke principes ze veel van hun beslissingen baseren.

Toen mijn eerste boek, *Het grote interieurboek*, uitkwam, werd het als gewaagd en anders beschouwd, omdat er geen foto's in stonden, alleen verklarende teksten en illustraties. Maar dat deed ik met een duidelijk doel voor ogen: ik wilde dat jij als lezer werd gestimuleerd om je eigen omstandigheden voor je te zien, in plaats van je vast te pinnen op kant-en-klare oplossingen uit andermans huis. Op het moment van schrijven is dat boek in 29 landen vertaald en verkocht en is het zo vaak herdrukt dat ik de tel ben kwijtgeraakt. Daardoor durf ik in dit boek opnieuw een soortgelijk concept te gebruiken. Ik wil je verbeelding tot leven brengen in een tijd waarin inspirerende plaatjes al in overvloed aanwezig zijn maar waarin mensen steeds minder zin en plezier hebben in het bedenken van eigen oplossingen.

Ik wil dat dit een bruikbaar boek is, of je nu een balkonnetje, een groot terras of meerdere buitenruimtes in je tuin hebt. Ik hoop dat je nieuwe invalshoeken en ideeën opdoet, die je kunnen helpen om een buitenruimte te creëren waar je naar verlangt en waarvan je iets meer kunt genieten – het hele jaar door.

Breng je omstandig- heden in kaart

Als je dit leest, heb je waarschijnlijk iets waar heel veel anderen alleen maar van kunnen dromen: een plek onder de zon die je de jouwe kunt noemen. Hoe groot of klein die ook is, of je nu eigenaar of huurder bent, je kunt hem alleen maar goed inrichten als je begrijpt met welke omstandigheden je rekening moet houden. Dat wordt besproken in dit gedeelte. Je plek op aarde leren kennen. Vaststellen met welke omstandigheden je moet werken en welke dromen je hebt voor je buitenruimte.

Van lente tot winterrust

Terwijl ik dit schrijf, heeft de eerste sneeuw van het jaar zich net als een witte deken over onze tuin gelegd. De droge bladeren die zich nog aan de haagbeuk vastklampen, zijn vannacht bedekt met ijskristallen en het lijkt alsof iemand poedersuiker over de struiken heeft gestrooid. Het zal dus nog lang gaan duren voordat alles weer begint te ontluiken en te bloeien. Maar anders dan de meeste mensen denken en voelen in deze tijd van het jaar, is dit geen slechte periode om te beginnen met het ontwerpen van wat je buiten wilt.

In de winter heb je genoeg tijd om moodboards te maken en verschillende opties te overwegen, voordat de drang om het af te hebben de overhand krijgt. Het is ook belangrijk om te analyseren hoe je je terras of balkon ervaart tijdens de koudere maanden. Het is immers veel makkelijker om blikvangers te creëren wanneer alles leeft en bloeit, maar je moet ook iets moois hebben om naar te kijken in de andere periodes van het jaar, die misschien zelfs langer aanvoelen.

Als je je ontwerp maakt midden in de periode dat je het meest buiten bent, kun je makkelijk vergeten hoe het in de herfst en winter is. Tuinmeubels moeten immers niet alleen hun taak vervullen wanneer het buiten warm is, maar ook bestand zijn tegen sneeuw of makkelijk kunnen worden opgeborgen voor de winter. Ook het verlichtingsplan moet worden ontworpen voor zowel de lichte julimaand als voor december, wanneer het donker is. En dan zijn er in

***The garden year
has no beginning
and no end.***

Elizabeth Lawrence,
tuinarchitect (1904-1985)

bepaalde seizoenen ook weer heel nieuwe vraagstukken: waar moet je eigenlijk heen met alle sneeuw die je wegschuift? Hoe houdt het materiaal van je dromen voor je terras, het trapje bij de buitendeur of de oprit van de garage zich bij vrieskou en gladheid? En wat doen je windschermen tijdens herfststormen, regen en sneeuw, of dooi? Je begrijpt intussen vast wat ik bedoel. Je moet belangrijke vragen beantwoorden over hoe het buiten is, gedurende alle maanden van het jaar. Van de lente tot de winterrust.

Analyseer structuren en vormen

Als alles buiten grauw (of wit) is, zie je vaak makkelijker wat er ontbreekt. Maar welk seizoen het bij jou nu ook is, hef je blik en kijk uit over wat je kunt zien. Het liefst vanaf je favoriete plekje binnenshuis. Knijp je ogen een beetje dicht en denk meer aan vormen dan aan de details. Mis je variatie? Probeer in gedachten te schilderen met grote penseelstreken. Met welke lijnen en structuren zou je je uitzicht wat spannender kunnen maken?

Op een vlak terrein kun je niet alleen met bomen en struiken hoogteverschillen en blikvangers creëren, misschien zou een verlichte muur ook mooi zijn? Of een rozenboog met een lichtsnoer eromheen gewikkeld? Misschien een bankje of een beeldje dat een blikvanger vormt in een van de zichtlijnen door het raam? Of iets heel anders wat je bedenkt, nu je probeert te zien wat er ontbreekt?

Tip!

Tuinarchitecten gebruiken begrippen als winterwaarde en wintercompositie bij het ontwerpen van een omgeving en van beplanting. Ook na het vallen van de blaadjes moet het buiten mooi zijn om naar te kijken. Dit kun je ook toepassen op het inrichten van een buitenruimte. Als je alleen maar dingen hebt aangeschaft die tijdens de zomermaanden voor gezelligheid zorgen, dan is het niet zo gek dat je in de herfst en winter niet graag buiten bent of naar buiten kijkt.

De kenmerken van de seizoenen

Elk seizoen heeft zijn charme. Elk seizoen heeft zijn eigen focus. Tenminste, als we voor de juiste omstandigheden zorgen om ervan te genieten.

Lente: verwachting

De lente is een tijd van verwachting. Creëer dus de omstandigheden om van die verwondering en verwachting te genieten. Zorg voor een zitplek tegen een door de zon verwarmde muur, van waaraf je kunt uitkijken op de eerste sneeuwklonks en ontluikende bomen van het jaar. Of waar je gewoon in stilte kunt zitten luisteren naar het eerste vogelgezang.

Zomer: weelderigheid

In de zomer staat de natuur in volle bloei en kunnen we hele dagen buiten doorbrengen als het weer (en de inrichting van je buitenruimte) dat toelaat. Zorg dat je de baan van de zon kunt volgen en creëer zitplekken in verschillende windstreken. Vergeet ook niet om begroeiing aan te planten en geld uit te geven aan spullen waar je plezier aan beleeft op het moment dat je thuis bent, niet wanneer je doorgaans op vakantie bent.

Herfst: vergankelijkheid

De dagen worden korter en kouder. Bomen, struiken en planten worden geel, rood, drogen uit en verwelken uiteindelijk. Dat klinkt deprimerend, maar vergankelijkheid kan ook een mooie periode zijn, met geheel nieuwe kleuren en omstandigheden. Creëer een wintergarderobe voor je buitenruimte. Leg een paar schapenvachten op de stoelen, houd een mand met plaids bij de hand. Als het donker wordt, is buitenverlichting heel belangrijk. Doe een lantaarn aan, laat de struiken schitteren met een lichtsnoer of licht mooie takken uit.

Winter: vormen en vorst

Ga voor groenblijvende planten, vorstbestendige vaste planten, gesnoeide heggen en wuivend droog gras, die ook in de winter mooie silhouetten geven. Een goede keuze zijn ook mooie vorstbestendige potten, meubels en winterse blikvangers, zodat er op je terras ook dingen staan die weinig onderhoud vergen, ook bij een dalende temperatuur. Net zoals je een verrassend effect creëert met groen, zorg je ervoor dat er plekken zijn waar ijskristallen en sneeuw kunnen vallen en mooie winterse stilleven kunnen creëren. Heb je trouwens een goe-

de plek om te zitten als al het tuinmeubilair is opgeborgen? Zoek uit waar je 's winters buiten het mooiste uitzicht hebt en investeer in een zitplek van een materiaal dat het hele jaar door buiten kan blijven staan.

**‘Je hebt je tuin pas
gezien als je hem een
heel jaar lang hebt
gezien.’**

Oud gezegde

Let op!

Tuinmeubels hebben vaak lange levertijden en populaire modellen zijn tijdens het hoogseizoen vaak uitverkocht. Als je zeker wilt zijn dat je je meubels hebt als het warmer wordt, kun je ze het best vroeg in het voorjaar bestellen.

Ook de natuur heeft haar levertijden. Je moet bloembollen al in de herfst in de grond stoppen en sommige vaste planten moet je al in het voorjaar planten, willen ze hun eerste winter doorkomen.

Begin met je project – stap voor stap

Je bent niet de enige die ongeduldig meteen naar het gedeelte wilt bladeren dat je het meest interesseert. Geloof me, ik ben net zo en begrijp precies hoe dat voelt. Maar doordat ik in de loop der jaren aan honderden verschillende interieurprojecten heb gewerkt, weet ik ook dat je de kans op miskopen minimaliseert als je een paar procent meer voorbereidend werk doet dan waar je eigenlijk zin in hebt.

Zo pakken experts een inrichtingsproject voor buiten meestal aan – stap voor stap.

Stap 1. Behoeftanalyse

Voordat tuinarchitecten en interieurontwerpers aan een opdracht beginnen, raden ze hun klanten aan om een verlanglijstje te maken. Kortom: breng de activiteiten waarvoor je ruimte wilt creëren onder woorden en beschrijf hoe je je buitenomgeving het liefst wilt gebruiken. Het is meestal makkelijker om te beschrijven welke sfeer je wilt creëren dan om te omschrijven van welke interieurstijl je houdt. Die gedachteoefening kun je zelf doen, of je nu een expert wilt inschakelen of alles zelf wilt doen.

Wat wil je buiten kunnen doen?

Wil je vooral uitrusten en ontspannen? Of wil je een plek hebben om met vrienden te zitten, te eten en grote feesten te organiseren? Wil je een speelplek voor de kinderen creëren, een stukje inrichten waar je je eigen kruiden, groenten of snijbloemen kunt telen?

Voor welke praktische zaken moet je plek hebben?

Je moet niet alleen ruimte maken voor verschillende soorten meubilair, maar misschien ook voor de barbecue, een trampoline, je vuilcontainers, een gereedschapsschuurtje, een composthoop enzovoort.

Welke sfeer wil je creëren op de plekken die je gaat inrichten?

Welk gevoel wil je hebben als je daar bent? Wil je je rustig of uitgelaten voelen, alert of ontspannen? Wil je dat het gevoel besloten of sociaal is, luxueus of sober, traditioneel of trendy? Dit zijn belangrijke sleutelwoorden, die je bij veel beslissingen tijdens je project zullen helpen.

Stap 2. Locatieanalyse

Je moet niet alleen jouw dromen en wensen (en die van je gezin) helder krijgen, ook moet je een grondige analyse maken van de plek die je gaat inrichten. Zoek zoveel mogelijk informatie op over de praktische omstandigheden, voordat je de buitenomgeving begint vorm te geven en in te richten.

Vaak geldt er een omgevingsplan voor het terrein dat je wilt aanpakken, wat betekent dat de gemeente regels heeft voor de inrichting ervan. Daarnaast kunnen er bouwvergunningseisen zijn en burens die een mening hebben over je plannen. Voordat je verschillende ideeën gaat uitwerken, moet je ook nagaan wat de baan van de zon gedurende de dag is, op welke plekken het het meest waait, waar je het beste uitzicht en de minste inkijk hebt, waar deuren en andere plaatsgebonden factoren zijn die we in het volgende hoofdstuk zullen bespreken.

Achter in het boek staat informatie over verschillende klimaat-, temperatuur- en sneeuwzones die handig kunnen zijn om in de gaten te houden bij het maken van je keuzes voor de inrichting.

